

Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus esitleb lugusid eestlastest

XII lugu

Arvo: Mis see kell on? Viis minutit veel, siis ta peaks tulema.

Olga: Kes?

Arvo: Vilja. Ma rääkisin sulle.

Olga: Aa, Vilja Savisaar. Aga millega ta tuleb? Autoga?

Arvo: Autoga jah. Tal pidi olema mingisugune Ameerika auto. Ma olen nii närvis, täitsa jube. Sa ei taha? Võtame oma paneeli ja oma ventilaatori ja hakkame nüüd ootama.

Olga: Noo. On see tema?

Arvo: Jaa. Ahaa. No tervitus!

Olga: Tere.

Vilja: Tere.

Arvo: Tere, Vilja. Tema on Olga.

Olga: Olga. Tere.

Vilja: Väga meeldiv. Vilja.

Arvo: Mul on sulle üks lilleke.

Vilja: Aitäh. Väga uhke.

Arvo: Vaata, mihuke auto meil on. Ilus?

Vilja: No sobib teile.

Arvo: Sobib või?

Vilja: Jah.

Arvo: Võtsime paneeli kaasa ja ventilaatori ka, igaks juhuks.

Vilja: Mis see paneel tähendab siis nüüd?

Arvo: Raadio. Meil peab seal jalgrattakummiga see muusika meie ...

Vilja: Ah see on see, jah. Ja-jah. Selles mõttes paneel, et teised võtavad selle ...

Arvo: ... tillukese. Meie võtame oma paneeli.

Ja see on ventilaator. Väga hea ventilaator.

Terve suvi läbi on ausalt oma tööd teinud.

Katsu ka. On? Mõnus?

Vilja: Töötab, töötab.

Arvo kaadri taga: Täna kohtume Riigikogu liikme Vilja Savisaarega. Jalutame Viljaga Stroomi rannas. Siin on Tallinna linna kõige puhtam ja kaunim supelrand.

Vilja: See on nüüd küll selline koht olnud, mis on ikka järjepidevalt olnud juba mitmete linnaosavalitsuste nisukese valitsemisperioodi huviobjektiks.

Arvo: Aga viis aastat tagasi ta ei olnud selline.

Vilja: Ei, viis aastat tagasi ei olnud, jah.

Arvo: Siin ei olnud, kus trussikuid vahetada.

Vilja: Seda on nüüd küll. Eks me plaanid on suured siin veel, mida edasi teha. Seda maja laiendada nii, et seda saaks talvel kasutada, ja spordi ... no talvel see spordikompleks ja puhkekompleks siia juurde ehitada. Ja, noh, teine muidugi suur saavutus on see, et teda peab ka sellisena hoidma ja säilitama, sest nii, nagu meil ikka veel kahjuks kipub, et tehakse midagi korda, siis see kordategemise rööm on ja pärast seda hakkab ju kõik otsast lagunema. Aga siin on ka võideldud nende tualettide ja kõikidega, need on ka ... ehitad, paari kuu pärast on ta kõik välja lammutatud ja ära lõhutud. Aga midagi on saavutatud ja praegu tundub küll, et kõik lambid on terved, et selline päris nihuke suur lõhkumine on siit nagu otsa saanud või.

Arvo: Ja jaanituld tehakse siin.

Vilja: Jaanituli, see on, jah, see on nagu meie linnaosa jaanituli.

Arvo: See on siinsamas liiva peal olnud?

Vilja: Jah. Kahjuks mina ei saa kunagi tulla, sellepärast et siis mul on oma jaanituli Hundisilmal ja ma ei saa nagu linnaluba lihtsalt. Tavaliselt on mul endal külalised ja ma ei ole kahjuks kunagi saanud siin jaanitulel olla, aga kõike muud oleme siin küll teinud, kino näidanud ja ...

Arvo: Sinule ma saan silma vaadata, aga mõne inimese silmad nagu vilavad, et on nagu raske. Ja on ka nihukesti juhtumeid olnud, et on olnud päris hea kamraad, ja siis on Riigikokku läinud ja siis äkki neelab reha alla, nii et ma kardan, et tast ei ole enam, noh, kuskil otsas mingit tolku. Et ta ei saa ise endaga hakkama, siis mis ta siis veel teiste üle peaks muretsema.

Vilja: Vaata, minu arvates juhtub see nendega, kes kuidagi äkki on sinna Riigikokku saanud. Mina olen ikka, kuidas öelda nüüd, alustanud sellest sekretäri, abi, nõuniku ... noh, vaikselt tulnud ja kõik ametid ise läbi pidanud, ise teisi Riigikokku viinud tohutult palju juba aastate jooksul, teistele teinud kampaaniat ise kandideerimata, nii et ma arvan, et tegelikult selles on vahe. Aga nii, nagu meil siin saadakse Riigikokku, et mees metsast ja siis ta ...

Arvo: Vaata, tulevane su hääletaja kuulab meid pealt. Kas sa saad midagi aru ka, mis me räägime?

Poiss: Я по-русски говорю.

Arvo: Üldse ei saa aru?

Vilja: No по-эстонски, eesti keelest aru saad ju?

Poiss: Не понял.

Vilja: Не понимаешь по-эстонски?

Poiss: Нет.

Arvo: Вообще ничего?

Poiss: Ei.

Vilja: Жаль. Ну надо же.

Arvo: Kas sa õppida kavatsed? Õppima?

Poiss: Jaa.

Arvo: Hakkad õppima? Jaa juba oskad öelda. Tubli poiss!

Vilja: Koolis käid juba või?

Poiss: Jaa.

Arvo: Mitmes klass?

Poiss: Kolmandas.

Arvo: Noh, räägid ju eesti keelt! Miks sa valetad mulle? Tubli poiss oled.

Vilja: Nad ikka kõik lähevad tublimaks. Ma ei usu ikka ...

Arvo: Neil on raske lihtsalt.

Vilja: Kardavad rääkida.

Arvo: Kardavad, jaa, ikka on tõrge. Aga äkki läheks siis sisse?

Vilja: Läheks sisse jah.

Arvo: Vaatame, jooks ühe tee või midagi.

Vilja: Need on head oliivid. Mulle need mustad tavaliselt ei meeldi. Mulle meeldivad need rohelised rohkem.

Arvo: Ma süüa mustasid ja kividega. See pole enam õige oliivi maitse, kui ta on juba ära marineeritud. Pärnis oliiv on ikka ...

Olga: Ta on ... seda ei saa ju süüa.

Arvo: Mida?

Olga: Värske oliiv. Ta ei maitse.

Arvo: No siis ta on pärnis puu alles, kui ta on see roheline. Aga kui ta on selline, nagu ta on siin - must oliiv.

Olga: Maitseb sulle?

Arvo: Väga maitseb.

Olga: Hästi imelik maitse.

Arvo: Suurepärase. Ta on nihuke ... .. hästi sügava maitsega.

Vilja: Mõtlesid ikka sõna välja.

Arvo: Vaata, kuidas need veini asjatundjad

ütlevad, panevad sinna neid igasugu värke, aga oliiv on tõesti nihuke sügava, mahlase, tummise ... Ma tunnetan seal eeterlikke õlisid, mis lähevad mu ajusse ja laiendavad mu veresooni.

Vilja: See oli näitlemine juba.

Arvo: See oli natukene näitlemine, kuna ma ei punnitanud.

Vilja: See nagu ei pane küll seda sinu musta oliivi sööma, mis on ...

Olga: Kas sa saaksid mulle anda koort sealt, mingit piima või?

Arvo: Ma nägin eile head sõpra Rihot.

Olga: Aitäh.

Arvo: Tema on üks muusikamees. Siis läksime vanalinnas ühte nihukesse kohvi- ja teejoomise kohta. See on seal Vene tänavalt sisse keerata. Ma ei ütle, mis selle nimi on, aga seal on hästi maitsvad saiad ja trühvliid. Ja siis tellisime endale saiakesed ja trühvliid ja tellisime teed. Ja siis meil olid kummalgi kilekotid käes. Temal oli kilekott plaatidega, aga mul oli kilekotis kaks raamatut. Ja siis võtsime kilekoti ja tee ja need saiakesed näpu vahele ja komberdasime, seal oli vaja õue tulla, et suitsu teha, **tasakesi**, et maha ei pillaks. Ja siis üks noor tüdruk jooksis meie juurde, et vabandage, me aitame. Siis mulle jõudis kohale - vaata, armas sõber, vanamehed tulid saia sööma. Sa näed nii hea välja, sa teed vist sporti ka vist kõvasti, aeroobikat?

Vilja: Aeroobika on, jah, niimoodi plikade jaoks. Mina pean juba nagu seal jõumasinat peal ennast vormis hoidma.

Arvo: Aga mis see jõumasin annab nagu? See teeb ju paksuks.

Vilja: Ei tee paksuks, ei tee paksuks. See hoiab lihased korras, nii et sa ära ei vaju, et kõik ei ripuks igalt poolt.

Arvo: Mina mõtlesin jälle, et see teeb nagu paksuks.

Vilja: Mis paksuks teeb?

Arvo: Pumpab lihased üles, seepärast mina ei julge jõusaali minnagi.

Vilja: Sa ei jaksa nii palju seal teha, et sa paksuks läheksid ja lihased üles pumpaks. Ja pärast ujum ja käin saunas. Sihuke mõnus, mõnus treening.

Arvo: Sa rääkisid enne, sa seal all ütlesid, et sa valijatega kohtud. Mis valijad, noh, mis sorti

inimesed su juures käivad?

Vilja: Põrgut, see jäi sisse.

Arvo: Ei ole hullu.

Vilja: Laps helistab. Jaa. Ei, ma ei helistanud sulle. Mul käib siin filmimine, nii et ma ei räägi rohkem sinuga hetkel. Tšau. Noh, on selliseid juhtumeid, kus minu juurde tulevad vastuvõtule kaks naist, üks natuke vanem ja teine natuke noorem ja mõlemal on tited või siis ühel on, üks on rase, ühel on juba kõht ees, teisel on väike titt - ema ja tütar. Mõlemal on lapsed tulemas, elada kusagil ei ole, raha ka ei ole. Elavad ainult sellest, mis saavad seda, no see hea seegi, kui nad saavad seda toimetulekutoetust, kui nad üldse sotsosakonnas arvel on. Aga kui nad ei ole Tallinna registris, kui neil ei ole dokumente, näiteks ei ole ühtegi ei passi, mitte midagi ei ole. Noh, see on selline kontingent, millega ... No mis sa teed nendega! Laste pärast ... .. ega ütleks nendele inimestele, et minge ja elage omaette, aga no tittedest hakkab kahju. Siis ikka leiad kas mõne nurgakese ühiselamus kuskile, kuhu neid panna või midagi teha. Siis loed sõnad peale, annad, kättpidi õpetad, saadad sotsosakonda, hakkavad otsast oma dokumente tegema, vormistavad ennast selle raha saajaks, et nad saaksid mingitki siis seda toetust linna poolt, et hinge sees hoida. Küsin, kus siis isa on lastel. *Óððë*. Ja ongi kõik, noh. *Óððë*. No see on üks selline kontingent. Siis on neid, no seda on päris palju meil siin, on üks kakskümmend maja, mis on inimestega koos maha müüdnud riigi poolt, ametkondlikud majad, sadamate majad, elamuehitusvalitsuse endised majad. Need on kõik maha müüdnud ja seal on, noh, sisuliselt on ühiselamutüüpi majad, seal ei ole mingit luksust. Nad on korrast ära, nad on täiesti amortiseerunud, enamasti ei ole seal juba vett ega kanalisatsiooni, elekter võetakse sealt välja. Aga need omanikud tõstavad, mitte midagi ei tee, ainult tõstavad üüri. Noh, pakub välja osta, aga seda raha ei ole nendel inimestel seda välja osta. Esiteks, nad ei saa ei pangalaenu, mitte midagi, nende palgad on nii väiksed, et neile ei anta mitte midagi. Selle korteri peale ka ei anna, sest selle väärtus ei ole ju mitte ... sisuliselt tal väärtust ei ole ju. Ja nad tegelikult seda ootavadki, et maja tühjaks koliks, siis panevad remonti ja müüvad kallite korterite peale lõpuks, kas üürivad välja

või müüvad.

Arvo: Seda nimetatakse kinnisvara-arenduseks.

Vilja: Absoluutselt, jah. Meie kinnisvarahaldajate või ütleme siis maaklerite mõistes. Jah, no see on selline üks jagu, mis on põhiliselt seotud elamispindadega ja mis on oluline osa. Siis väiksem osa on neid, kes kaebavad seal heakorra üle. Kellel näiteks tänav on liiga kõrge ja vesi jookseb aeda ja ... Noh, selliseid ka. No puude lõikamist tahetakse ja okste lõikamist. Noh, need on nagu lihtsamini lahendatavad. Mõni kaebab selle peale, et rong raputab ja maja on mõradesse läinud ja ... Väga raske on seletada, et need majad on nii vanad, et neile tekivadki juba treštšinad ja štšelid. Ma õppisin kaks venekeelset uut sõna selgeks.

Arvo kaadri taga: Oleme Olgaga Tartus, Eesti Rahva Muuseumis. Siin on näitus nimega "Mees kahe kaameraga". See on Johannes Pääsukese piltide näitus.

Olga: Ilus.

Arvo: Hea atmosfäär, eks ole? Ma ütleks, et elus, mitte ilus. Nagu päris.

Olga: Aga mulle tundub ta ilus.

Arvo: Ilus ka muidugi.

Olga: Nuuma saare ranna kalamees Pärtel Ribin.

Arvo: Mida?

Olga: Kalamees. Neil oli, tundub, et kõik oli huvitav, et mis ta teeb ja mis ta pildistab. Päris uus asi näib temale, täitsa eksootika. Vaata, nad kõik vaatavad kaadrisse sihukese tugeva huviga.

Arvo: Aa, seda küll, et nad esimest korda arvatavasti nägid fotoaparaati. Seda on küll arvata, jah.

Olga: See oli veel enne sõda, see esimene.

Arvo: Esimene maailmasõda, jah. Enne Esimest maailmasõda natuke on mõned pildid tehtud ja enne suurt Oktoobrirevolutsiooni.

Olga: No seda kindlasti.

Arvo: Jah. Tema suri, sai surma just siis, kui Lenin võimule tuli.

Olga: Mulle see meeldib. See on minu lemmik.

Arvo: Näed, nad vist lähevad sauna.

Olga: Tundub jah. Saunalised Mäe tänavalt Tartus.

Arvo: Ongi nii või? Vaata, kui huvitavad tänavate nimed olid vanasti. Nüüd on ka vist.

Olga: Jah, ma lugesin Meloni ja Fortuuna.
Arvo: Eestlasest piirivaht Virtsu rannas.
Olga: Sihuke ilus mees, jah?
Arvo: Natuke lühike.
Olga: Aga kõik olid lühemad.
Arvo: See on mingi ... .. meeter kuuskümmend kaks.
Olga: No mis siis. Ta on ikka huvitav mees.
Arvo: Huvitav on jah.
Olga: Tule vaata. Mis nad seal teevad ...
Tõstavad kivi välja?
Arvo: Kivi välja, jah. Siis on hea põldu künnda, muidu jääb kivi ette. Aga kui nad viivad selle kivi ära, siis ehitatakse sellest näiteks mingisugune vundament.
Olga: Kas see oli siis tuuleveski?
Arvo: See on tuuleveski, jah, tuule jõul.
Olga: Ja mis nimi on see?
Arvo: Tiivik.
Olga: Tiivik, jah?
Arvo: Jah. Tuuleveski tiivad. Olga, aga tule vaata, kui mul elupäevi on, siis kahekümne aasta pärast mina olen selline mees.
Olga: Mis sa räägid!
Arvo: Mulle meeldiks küll väga. Vaata, milline rahu ta sees on. Vaatab armastuse ja põlgusega selle maailma peale.

Arvo: No nii. Nüüd mulle hakkas see auto hoopis meeldima. Ma istusin siia sisse, tundsin seda lõhna, seda eurolõhna ja siis ma otsustasin, et nüüdsest peale ma sõidan sellise autoga. Siin on must miljon võimalust, siin on väga hea olla. Video, DVD, kõiksugu muusikalised võimalused. Istmed käivad edasi ja tagasi, üles ja alla. Oh, kui palju võimalusi siin on! Kõike siin on, kõiksugused, kõikvõimalikud andurid, antennid. Siis on siin ... siin on ... .. kiirusehoidjatest rääkimata, ma saan panna siia terve maailmakaardi endale ekraanile. Ma võin vaadata meelepäraseid filme. Ja kui ma ükskord sellest autost ära tüdinen, siis soetan endale helikopteri ja tunnen ennast veel paremini ja veel paremini. Selline auto on mul.

Raadio: See mees ei teinud enne talve oma autot korda ja nüüd ta seisab kõleda külma ilmaga teepervel ja üritab saada abi, kuid ükski auto ei peatu. Aga külm on ju.

Olga: Külm ei ole või?
Arvo: Kõik on hästi. Siis, kui ma olin mingi ... väike olin, siis mulle tehti nihuke, tead, nagu vene poistel niisugune Lenini tukake.
Olga: Lenin oli kiilakas kogu aeg.
Arvo: Ei ole. Andsid 20 kopikat, siis sul tädi, no see oli kõige parem, kui olid 13aastane, siis oli ... see oli nihuke erootika-atakk, sellepärast et tädi tiss puutus mõnikord su kõrvalesta. Ja siis said selle raha eest lõhna ja kõike muud. See oli ... iga kuu üks kord käis ja see oli pidupäev. Nii nagu jäätis oli pidupäev, oli ka juuksur pidupäev. No sa ei kuula, mis ma räägin.
Olga: Ei, kuulan.
Arvo: Ja arve on?
Olga: Mh?
Arvo: Ja arve on?
Olga: Võta heaks.
Arvo: Vaat nii on minu elu. Mõnus.
Olga: Kutsud mind kohvile Pegasusse?
Arvo: Kindlasti. Teemegi nii. Kõik on hästi.
Olga: Ära kao, eks!
Arvo: Ei. Lähme Pegasusse ja ...
Olga: Vaata, kui ilus ja noor sa oled nüüd.